

CONCURS DE RELATS CURTS

SETMANA CULTURAL DE SANT JORDI
BRUSSEL·LES 2020

Recull de relats presentats

Index

Categories Ai B

El jugador fantàstic – Àlex Corominas	3
La meva família – Núria Corominas	5
Emma i l'unicorn – Júlia Moreno	7
El savi i els quatre germans – Marc Moreno	10
El món perdut – Núria Soler	13
L'aventura dels tres dracs – Élie Verhelst	16

Categories Ci D

Escena dual – Natàlia Ginzburg	20
Vol de tornada – Sabina Batlle	23
La caseta del bosc - Laia de Bolós	26
La neta favorita – Cecília de Roma	30
Sub Urbe MMXX – Ivan Fox	34
I si...? – Victòria Marçal	38
El Club – Alejandro Molina	42
Brussel.les en temps de pandèmia – Chris Ruff	47
Cartografia d'una joventut – Sàskia	50
Primavera en silenci – Albert Sesé	53
Les Llambordes de Louise – Victor Solé	56

Categories A i B

EL JUGADOR FANTÀSTIC

Àlex Corominas

Hi havia una vegada un nen que es deia Mark i li agradava molt jugar a futbol. Era més aviat baixet, tenia els cabells negres com el carbó, tenia uns ulls marrons i rodons com uns cigrons i tenia 10 amics. El poble on vivia era molt petit. Només hi havia unes 100 casetes de parets blanques i teulades vermelles. En aquell poble la gent vivia del camp. Hi havia molts camps de blat i molts camps plens de parres de raïm. La gent del poble era més aviat pobre i no tenia gaires diners.

Un dia en Mark va començar a entrenar-se molt i molt, perquè el seu equip guanyés i pogués tenir més diners. Sovint en Mark se n'anava a córrer pels boscos i per camins plens de pedres amb la pilota al peus, passant ràpid per entre els arbres. Al cap d'un setmanes es va fer molt bo i volia que els jugadors del seu equip també es fessin tan bons com ell. Passats uns dies, va jugar un partit i a l'últim segon va fer un golàs per l'escaire. Això el va fer molt famós i sortia a les notícies.

I més endavant van guanyar una copa. Llavors, com que en Mark era tan bo va poder anar a jugar amb el Barça. I amb el Barça va guanyar moltes coses, la Champions League i moltes copes. I amb tot això va guanyar molts diners. Però el més important de tot és que en Mark va donar molts diners a l'equip del seu poble i també al poble perquè així es poguessin arreglar les cases i els carrers.

I conte contat ja està acabat.

LA MEVA FAMÍLIA

Núria Corominas

Hi havia una vegada una família que no podia sortir de casa ni per anar a comprar a les botigues. En aquesta família hi havia un papa, una mama, dos nens i una nena. El papa es deia Josep i la mama es deia Anna, i els nens es deien Albert, Niel i Laia. A la Laia li agrada molt jugar amb el *blandiblu* a dins de casa. A l'Albert li agrada jugar a futbol a fora de la casa. Al Niel li agrada nedar a la piscina. L'Albert té els cabells verds. Sabeu per què? - Doncs perquè la Laia li havia embrutat els cabells amb *blandiblu* de color verd. El Niel té els cabells del color de la pilota de l'Albert. Sabeu per què? - Doncs perquè l'Albert acabava de pintar la pilota amb pintura i, tot espantat per un colom que passava volant, va tirar la pilota al cap del Niel. I la Laia té un braç trencat. Sabeu per què? - Doncs perquè vivien en un poble petit on hi havia moltes botigues. Un dia la Laia i la seva àvia van anar a comprar a les botigues i vet aquí que la Laia va caure per terra i es va trencar un braç. En aquell temps en què feia molt de sol, els tres nens no podien mirar una pantalla perquè els seus pares no els deixaven, ja que, tal i com explicava el seu pare, quasi mai tenien un temps així i havien d'aprofitar per jugar a fora. I vet aquí la rutina diària: al vespre, els nens preparen la taula per sopar, i tot seguit, sopen tots junts. Un dia que la Laia s'avorria molt va decidir ajudar la seva mare a la cuina i van fer fideuà. Més tard, juguen a llençar una bola de paper a dins del got de l'altre. Al cap d'una estona els 3 germans comencen a barallar-se per una pantalla. Aleshores, un nen diu : jo ja tinc la solució: un nen amb la tablet, un nen amb la tele i un nen amb l'ordinador. I així tots juguen o miren una pantalla. Llavors van a jugar amb la pilota. I sempre guanya l' Albert. Després la Laia juga amb el *blandiblu*. I llavors els 3 nens tenen un caramel de regal si es porten bé. Quan no poden jugar amb joguines, la Laia pinta una casa gegant i un coet... cada dia d'un color diferent. I al cap d'una estona se'n van a dormir. I qui no s'ho vulgui creure que ho vagi a veure. I catacric catacrac el conte ja s'ha acabat.

EMMA I L'UNICORN

Júlia Moreno Pigrau

Hi havia una vegada una nena que es deia Emma. L'Emma vivia a Brussel·les.

Tenia 11 anys i tenia molts amics i amigues, però en tenia una de molt especial, perquè era un unicorn. Avui l'havia de trobar al bosc. Quan l'Emma va arribar la Sara (l'unicorn) no estava.

-Sara?! Sara?! Sara?! Sara?! Cridava la seva amiga.

-Etic aquí!!! Etic aquí!!! Un senyor m'ha agafat!! Cridava la Sara.

La nena va veure una ombra i va decidir de seguir-la. Cinc minuts després, l'Emma es va adonar que anava cap al zoo. – Oi no! Hi haurà molta gent i no trobaré l'home – pensava la pobra nena. – Li demanaré al meu germà gran, l'Andreu, li he de trucar. Una mica mes tard el seu germà va arribar.

– Què passa, per què m'has fet venir tan ràpid i a més a més en el zoo?

– La Sara... un senyor l'ha agafat i necessito que m'ajudis a trobar-la.

– D'acord, la Sara és l'unicorn?

– Sí

– Doncs serà fàcil trobar-la

Els dos germans van trobar-la fàcilment. Perquè estava tancada en una gàbia i tothom la mirava.

– No podem salvar-la ara, hi ha massa gent – li xiuxiuejava l'Andreu a la seva germana. – Vindrem aquesta nit.

Van tornar a casa, van sopar i van preparar una motxilla amb: una ampolla d'aigua, el telèfon, una mica de diners, una corda i finalment una llanterna. Quan van arribar al zoo, l'Emma es va adonar que hi havia càmeres per tot arreu, va agafar una pinça de cabells que tenia i es va enfilar per desconnectar-la. Un cop fet ja podien entrar. L'Emma i l'Andreu van arribar a la gàbia on estava la Sara, un guardià dormia profundament amb las claus penjades del sostre; com l'Andreu sabia llençar molt bé la corda, va fer un nus i la va llançar; va atrapar las claus. L'Emma les va agafar i va obrir la gàbia. Es van escapar i van córrer el més ràpid possible, li van dir adeu a la Sara i se'n van tornar a casa; però, quan van arribar, la mare i el pare els esperaven a fora.

- Que fèieu a fora tan tard? – Va demanar la mare
- Hem ajudat la Sara a escapar-se del zoo. És culpa meva, li he demanat l'Andreu d'ajudar-me.
- La pròxima vegada ens ho heu de dir.

FI

EL SAVI I ELS QUATRE GERMANS

Marc Moreno Pigrau

Hi havia una vegada quatre germans, el més gran es deia Hivern, després anava la Primavera, el mitjà es deia Estiu i el petit, que es deia Tardor. Tenien un problema, més ben dit un molt molt gran problema. Tenien uns poders i no sabien com controlar-los. L'hivern tenia el poder de fer neu i de fer fred, la Primavera podia fer créixer les plantes i fer-les florir. L'estiu tenia el poder de fer calor i de fer sortir el sol, el contrari del seu germà, per això sempre es barallaven molt. La Tardor tenia el poder de fer caure les flors, el contrari de la seva germana, per això també sempre es barallaven.

Vivien en un món imaginari on actualment hi ha Brussel·les.

Com us he dit, no sabien controlar els poders, cap als 14 anys, els quatre germans, ben decidits, van anar a trobar una persona que els podia ajudar a controlar els seus poders. Un dia, quan sortien de la tenda (on dormien), es van donar un bon ensurt: hi havia un os davant de la tenda. Com que encara no controlaven els seus poders i no els sortien, llavors van córrer cames ajudeu-me. Al final van arribar a un bosc amb una casa de fusta. L'hivern va dir:

– Hola, que hi ha algú?

La seva germana va seguir:

– Podem entrar?

Algú va dir:

–Ah! Us esperava! Entreu, entreu!

El quatre germans van entrar i van dir, estranyats:

– Ens esperava?

– Sí! I se per què esteu aquí... per controlar els poders.

– Com ho sabeu ? – Va demanar la Primavera.

– Sé moltes coses, Primavera.

Llavors es van prendre un te i es van quedar a dormir. El dia següent van començar a entrenar-se. El misteriós home es va presentar:

– Perdó si encara no m'he presentat, em dic Somitory, o SAVI DE LES MUNTANYES, em podeu dir SAVI.

Van entrenar durament. Us demaneu com es van entrenar? Difícil d'explicar. Doncs es van entrenar de manera que cadascun utilitzés bé el seus poders.

Després d'un any i deu mesos d'entrenament dur ja controlaven els poders. Això ja té mèrit, oi?

Tenien igualment un petit problema: no sabien qui faria què. Aleshores, el seu mestre els va donar el seu últim consell:

– Com que l'any té 12 mesos, i com que $12 : 4 = 3$, aleshores repartiu-vos de manera que cadascú faci 3 mesos.

I així es van fer les estacions de l'any

CONTE CONTAT I LES ESTACIONS DE L'ANY ENCARA ESTAN.

EL MÓN PERDUT

Núria Solé

Mil dos-cents milers de persones viuen a Brussel·les. I ara, la majoria d'aquestes persones han de marxar.

Després de la gran crisi econòmica del 2020, les vides de tothom han canviat, inclosa la meua. Tinc disset anys, estem en l'any 2022, i el món s'ha tornat boig. Després de quedar-nos vint-i-tres mesos a casa sense sortir, ni per passejar el gos, la gent es va anar enfadant. Estava clar que els governs no sabien com sortir de la crisi. Tampoc hi havia solidaritat, ja ningú creia en la Unió Europea. Era impossible imaginar-se la vida d'abans.

Deixeu-me començar des del començament. Els primers mesos que el coronavirus va entrar al país, no hi havia classe, ni activitats, les botigues estaven tancades, però podíem sortir a passejar en família. Teníem classe en línia i no ens pensàvem que la situació duraria massa temps. Jo llavors tenia quinze anys, i a mi em semblava que tot acabaria ràpidament. Però quan a l'agost ens van dir que la temperatura no havia tingut cap influència i que el virus seguia creixent, vam veure que això duraria bastant més. Al setembre, vam començar altra vegada el curs en línia, i poques setmanes després ens van comunicar que no es podia sortir més de casa. Cada cop que el govern deixava sortir gent de casa, hi havia més malalts, i més morts. El virus era imparable.

Va ser un any molt dur. Bèlgica s'havia enfosquit, juntament amb la resta del món. El menjar era el mateix per a tothom i ens el portaven a la porta de casa cada tres dies. Productes com sabó, cremes, paper, eren difícils d'aconseguir. Era com si haguéssim tornat al passat. Els carrers eren buits, no hi havia alegria enlloc. Ningú veia el final d'aquella epidèmia.

Fins que un dia, després d'un Nadal penós l'any 2021, el Doctor Hemmeldorpf, que venia d'Alemanya, va decidir que havíem d'actuar dràsticament. Va fer un vídeo explicant que havia calculat que si seguíem així, no podríem fer vida normal fins al 2039. Però ell tenia un pla. Aquest vídeo va sortir a totes les televisions del món. El Doctor Hemmeldorpf volia posar tota la gent malalta en una ciutat de cada país. Allà hi hauria metges, i la gent es curaria, o moriria. Els que es curessin podrien tornar a casa. I els que no, s'emportarien el virus a la mort. Poc després, tots els països del món van decidir que escollirien cinc ciutats per fer la prova. Una ciutat a cada continent. I això es faria a sorts. A Europa va tocar Brussel·les, la capital. El govern va donar un mes als habitants per marxar de les seves cases i

anar a viure a un altre lloc. Cada persona seria controlada, i ningú que no estigués malalt podria quedar-se. Els militars van començar a entrar casa per casa, per tot el país, controlant si la gent estava sana o tenia el virus, i portant-la a la ciutat escollida. Després de 3 mesos tot està a punt. Demà la prova comença oficialment. Tothom està desesperat, inclòs el govern. Hem perdut un terç de la població. I no ens veiem capaços de fer res més. És increïble que un virus, que ni tan sols pot sobreviure sol, estigui exterminant l'espècie humana.

El meu despertador sona. Em desperto, estic tota suada. Tinc pànic. Miro al meu voltant i veig que sóc a la meva habitació. Respiro, respiro un altre cop. Agafo el meu mòbil, i de sobte ho veig clar. És dimarts, avui tinc un examen de mates. La Paula m'espera per repassar juntes abans d'agafar el metro. Me n'adono que tinc pressa. Em vesteixo i baixo corrents, li dic bon dia a la mama, que em fa l'esmorzar. Quan veig que el Pau no està despert, li faig un crit. El meu pare està davant l'ordinador, fent feina.

Surto, i veig tota aquesta gent. Dos nanos rient, una dona cridant perquè els gossos no li fan cas. Un home insultant la dona del cotxe de davant. Una parella que no pot deixar de mirar-se. En aquell instant vaig pensar que la humanitat és molt especial. Tots tenim coses en comú, però ningú és igual. Quan surts al carrer, i mires la gent, veus que els humans som complexos, cadascú és únic. Tantes emocions, relacions, sentiments.

Avui he tingut un malson. Tot el món estava perdut. Els 7.700 milions de persones d'aquest planeta. Però encara hi som, el virus va ser controlat a finals del 2020. En canvi, cada dia parlen a les notícies d'inundacions en algun país, d'huracans, de sequera, de contaminació. Avui, quan m'he despertat, el sol brillava. Només vull pensar que hem d'aprofitar aquesta oportunitat, de cuidar-nos, de cuidar el planeta, de viure.

L'AVENTURA DELS TRES DRACS

Élie Verhelst Baquer

Vet aquí que una vegada hi havia tres dracs que a més a més de ser germans eren molt amics. Tots tres vivien amb el seu avi a una terrassa molt gran i molt alta del barri dels dracs de Brussel·les.

Un era el Drac de la Natura i tenia la força per controlar els arbres, les plantes i les flors de la ciutat. Ell era molt amic dels insectes, els gossos i els gats.

L'altre era el Drac de l'Aigua i tenia el do de controlar l'aigua i de respirar-hi a dins. Era molt amic dels peixos i les granotes.

El tercer era el Drac del fum i sabia dominar el fum de les xemeneies i dels cotxes. Ell era molt amic dels vehicles amb fum.

L'avi Drac, que era molt vellet, els havia explicat que existia un bastó que tenia una màgia infinita. Els havia dit també que estava molt preocupat per si un dolent el trobava. L'avi tenia les escates molt velles i no tenia força per anar a buscar-lo. I va demanar als tres dracs, que eren joves i forts, que hi anessin. Després el guardarien a un lloc segur.

El bastó màgic estava a dalt de l'Edifici Ennuvolat, que era l'edifici més alt de la ciutat. Per arribar-hi s'havien de passar tres proves. Ningú no ho havia aconseguit mai, però els tres dracs eren valents per intentar-ho.

L'endemà es van llevar, van menjar un bon esmorzar i van sortir volant des de la seva terrassa. De sobte, uns ocells grossos i negres els van atacar. El Drac de la Natura va dir: —Els ocells són animals i no els agrada el fum!—. De seguida el Drac del Fum va començar a cridar: —Xemeneies! Cotxes! Camions! Veniu cap aquí i envieu el fum més negre i espès que tingueu contra aquests ocells!—. Així ho van fer i els ocells se'n van anar.

Van continuar volant i de cop i volta van sentir un gran «BUM!», una xemeneia havia explotat i treia foc per tot arreu. El Drac de l'Aigua va cridar —aigües del canal i de les fonts! Veniu i convertiu-vos en pluja!—. I amb la pluja, la xemeneia es va apagar.

Quasi quan ja havien arribat a dalt, el terra i tota la ciutat van començar a tremolar —Un terratrèmol! —van cridar tots tres espantats. —Tinc una idea! —va dir el Drac de la Natura—; demanaré a les meves amigues plantes que ho lliguin tot. Plantes! Lligueu ben fort totes les coses i els edificis de la ciutat perquè no

caigui res!—. Les plantes van obeir de seguida i van créixer i créixer per poder-ho aguantar tot molt bé. —Ho han aconseguit! —va cridar el Drac del Fum—.

Quan la terra va deixar de tremolar els tres dracs van aterrar a dalt de l'Edifici Ennuvolat. Un home guardià els va rebre. —Mai ningú havia arribat fins aquí; si voleu el Bastó Màgic, haureu de respondre a tres endevinalles. La primera: No tinc cap color, no tinc cap olor, no dono sabor, i en temps de calor us dono frescor*. —Ja ho sé! Ja ho sé! —va dir el drac de l'Aigua— és l'aigua!. L'home, sorprès, va dir que estava bé i va continuar: —La segona endevinalla: no tinc ulls però puc mirar. No tinc peus, però sé córrer i caminar. Pujo, baixo, em puc parar. Dintre meu tu pots entrar. On tu vulguis puc anar, sempre que em donis menjar*. —Oh! Oh! Jo ho sé! És un cotxe —va dir el Drac del Fum—. —Correcte —va dir el guardià, seriós, i va dir: —em passo la vida teixint i amb la tela que teixeixo caço mosques i mosquits*. Aquesta és la tercera endevinalla—. El drac de la Natura va cridar —l'aranya! Segur que és l'aranya!.

L'home guardià, meravellat, els va dir: —Sou molt llestos i valents, heu passat totes les proves i heu resolt els tres enigmes. Podeu entrar a la sala del Bastó Màgic—. Els tres dracs van entrar, van veure el bastó i el van agafar.

Quan van tornar al seu barri de dracs van decidir amb tots els altres dracs d'enterrar el bastó sota la font i van fer una festa per celebrar-ho. Gràcies a això tots els habitants de Brussel·les van viure feliços i tranquils durant molts anys. Catatric, catacrac, el conte ja s'ha acabat!

Pseudònim: Drac

* Endevinalles extretes de:

www.xtec.cat/~mcervel3/endevinalles/endevinalles.htm

Categories C i D

ESCENA DUAL

Natàlia Ginzburg

Es torna a col·locar les ulleres a l'alçada dels ulls i mira la pantalla de l'ordinador. Veu que encara li queden tantes visites que millor que no les compti i esbufega tot just abans de fer anar els ulls cap al front. Són les deu del matí i en Martí s'està acabant el cafè que li ha portat una de les infermeres amb qui últimament té complicitat mentre espera la tercera pacient del dia.

La Friné fa tard. N'és conscient i es castiga amb un com em pot haver passat, bffffff, ara arribaré i ja no em visitaran i no haurà servit de res haver-hi anat, bffff, però la seva cara resta tranquil·la, impassible, calmada. Surt del metro en direcció a l'hospital movent les cames rítmicament i, al cap de cinc minuts cronometrats, entra per la porta principal de l'hospital i busca la consulta 508 on el doctor Munt la visitarà. Sí, d'acord, gràcies, però saps si en tinc per molt? Com que tenia hora en punt...

En Martí detesta la impuntualitat. Va adonar-se que l'irritava quan era quasi adolescent i amb el seu germà quedaven per jugar a videojocs a les sis de la tarda i el germà sempre s'oblidava de l'hora i es quedava fent passar l'estona amb els amics en sortir de l'institut. En Martí, enrabiat com una fera, li jurava que mai més jugarien junts, però, com que no sabia estar-se enfadat, l'escenari es repetia setmana rere setmana. En Martí detesta la impuntualitat i, aquest matí de dilluns, una tia que té un nom ben rarot m'està fent perdre temps, tant costa? Però just quan està a punt de fer passar la pacient següent l'avisen que la Friné ha arribat, que ara entra. Vuit minuts. Les deu i vuit minuts.

—Ei, hola, sí, perdona per haver fet tard, el despertador, uf...

—Passa, tranquil·la, no et preocupis, explica'm, per què has vingut? —Pregunta en Martí mentre li allarga la mà a la pacient a mode de salutació.

En Martí espera amb calma la resposta de la Friné, però inverteix uns segons llargs en pensar que és estrany compartir espai amb algú que justament valori tant els horaris perquè, al final, són vuit minuts, mai ningú no se m'ha disculpat per vuit minuts, ostres, molt bé la Friné. El doctor aprofita per fixar-se en els seus ulls: són bonics, de color fosc, blau oceà, marró muntanya humida, i el dret li sembla veure que el manté un pèl més obert que l'esquerre. La troba atractiva, també: de fesomia fina, amb un punt adolescent, cabells rossos i llargs i com a despentinats però elegants i alhora sensuals, de constitució prima, delicada, amb uns pits incipients que només pot imaginar perquè porta una samarreta de

màniga curta però ampla que s'acaba sota els texans. En Martí torna a posar els cinc sentits en la consulta i, com que li sembla que serà una inspecció rutinària, no li demana cap detall per saber-ne més, de l'accident de turmell. Es treu la sabata i el mitjó de ratlles i la Friné s'asseu damunt la llitera. Veu el doctor Munt segons després examinar el seu turmell que ara ja no és os sinó una pilota de tenis i pensa que divendres ha de tornar a Brussel·les però que abans ha d'anar a veure la Dolors per parlar de la tesi. La tesi i Brussel·les. La tesi. Brussel·les. I ella aquí, a la consulta d'aquest doctoret que no té ni barba perdent el matí perquè se m'acut la gran idea de sortir a córrer, però qui em penso que sóc, per favor! La Friné es fixa en l'escriptori del Martí i internament el lloa per l'ordre que hi pot apreciar. Els bolis, que en té un de cada estil, resten quiets damunt la taula, un al costat de l'altre, paral·lels. Els documents, que no sap endevinar de què es tracten exactament, col·locats estratègicament en piles. Té dues fotos en marcs de fusta idèntics situats a la distància precisa per no captar massa l'atenció dels pacients però per fer-se visibles alhora. Fascinant, felicitats doctoret, molt bé.

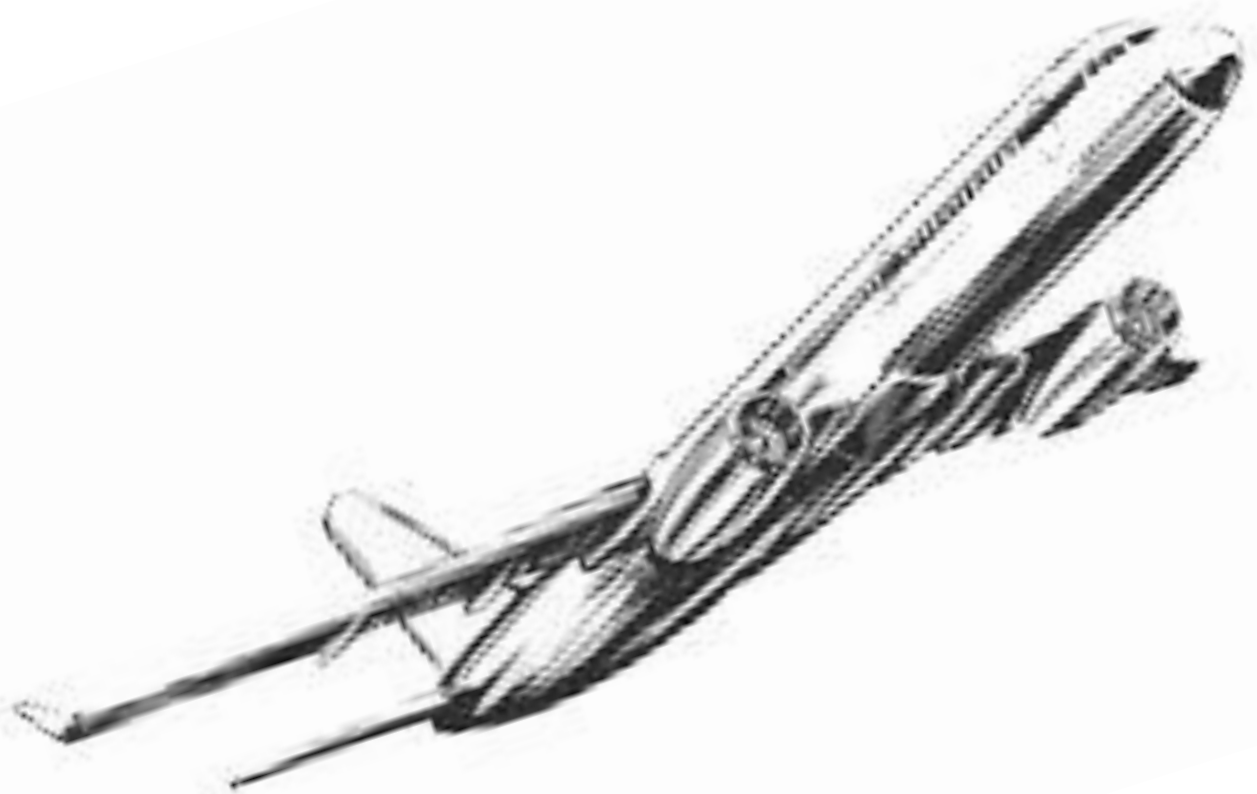
—Et fa mal quan apreto aquí? —Seguit d'un moviment de cap afirmatiu de la Friné—. I aquí?

—Aquí no tant, doct

—Martí, diga'm Martí —diu tallant-la ràpidament en Martí.

—Ah, sí, Martí, doncs... No, de fet no em fa molt mal, però com que està inflat...

Només veure la pilota de tenis, en Martí ja sabia exactament com havia de procedir: embenar-li bé el turmell i repòs, però li havia tocat el turmell per protocol i al Martí Munt que habita en la part més profunda del seu cervell, tot i que mai no ho acceptaria, li havia agradat intuir-li les cames, veure-li els peus, notar-la absent. La Friné se n'adona, que les ulleres de pasta del Martí li semblen interessants i que el posat que manté mentre li escriu la recepta li resulta autèntic, intel·lectual. Però la Friné aviat se n'adona, també, que és el seu doctor i que és ell qui li ha de curar el turmell i no aquestes ganes d'una nova vida a Barcelona, on sigui però no a Brussel·les, qui sap si amb un doctoret acabat de sortir del forn, amb pis ordenat i assolellat i els quadres rectes i els bolis ben col·locats i compartint tasses de te en tornar de treballar.

VOL DE TORNADA

Sabina Batlle

L'avió gira i el meu equilibri, tan negligible quan tinc els peus a terra, sembla notar cada un dels graus del revolt. Tinc els artells blancs i els músculs del coll tensos. I la meua fisioterapeuta encara es pregunta, astorada, com puc ser l'única pacient que torna dels viatges més contracturada que quan va marxar. Intento respirar fons, com em recomanen els vídeos inútils que m'he mirat al Youtube un centenar de vegades. Res. Intento projectar coses boniques. Res. Intento pensar en els amics que m'esperen. Res. *Si l'avió cau ara* —es pregunta el meu cervell que clarament no té ganes d'ajudar— *seguiran trobant-se al mateix bar sense mi? Em ploraran?* Gràcies.

Faig una temptativa d'obrir el llibre que la mare em va enviar per Sant Jordi passat i que potser ja aniria essent hora que em comenci. *Els discs*, llegeixo a la portada, forçant la vista. Els llums de la cabina estan apagats, i estiro un braç trontollant per encendre el petit focus individual. La maniobra ha de ser feta amb la major precisió i rapidesa possible, per evitar turbulències, com si l'estabilitat de tota la nau depengués de la pressió de les meves mans contra el reposabraços. La bafarada de llum m'esclata en plena cara i parpellejo intentant enfocar les lletres que ballen davant meu. No és només que jo tremoli, juro que l'avió fa sotracs. 'És una història —tanco els ulls i respiro fort perquè l'últim salt ha sigut un 6 en la meua escala d'acceptable a xisclar de terror perquè ens morirem tots— sobre una noia que torna a casa després d'uns anys d'estudiar fora... t'agradarà ;)' llegeixo a la carta que l'acompanyava. Molt oportuna, ma mare. Com sempre.

Intento repetir l'operació i apagar el llum, però em ballen els dits i no me'n surto. El senyal lluminós del cinturó de seguretat es riu de mi amb una rialla verda i brillant. L'home del meu costat s'apiada —o perd la paciència— i l'apaga amb un gest decidit. Què li he de dir? *Gràcies? Gracias? Merci? Dank u wel? Thank you?* Tinc el cervell moll. Em decideixo per un somriure salomònic i un murmurí indesxifrable, i faig lliscar el llibre encara verge a la butxaca del seient de davant, al costat de l'entrepanet que m'havia comprat per al vol. Crec que haurà d'esperar; la por se m'ha atrinxerat a l'estómac.

Tanco els ulls per oblidar que sóc a un avió clarament decidit a acabar amb la meua vida. El llibre encara em balla pel cap. Dona per escriure un llibre, una experiència com la meua? Sempre he volgut dir-me, potser per evitar alimentar la pena o l'autocompassió, que el que em passava —per dins i per fora— era banal; i ara resulta que estava vivint un material literari de primera i no ho he sabut ni

veure. He viscut a Bèlgica durant cinc anys, que es diu ràpid quan en tens menys de trenta. Vaig venir per un màster, se'm van quedar per fer el doctorat. Aquí m'ha sortit el primer cabell blanc. He posat —això em fa una mica de vergonya acceptar-ho— la meva primera rentadora. He après què volia fer a la vida, i què no (rentadores). He vist un nen i he pensat “*quan jo en tingui...*”. Són fites importants, sí, encara que puguin semblar trivials, però no hi veig res de líric, en tot això.

L'avió fa una altra sacsejada i m'arrapo encara més al seient; tant, que temo fusionar-me amb la tapisseria gastada d'imitació de cuir i el protector amb els colors de l'aerolínia. Em pregunto meravellada per què la gent segueix dormint, fent sudokus o mirant per la finestreta tranquil·lament, i ningú ha començat a cridar, encara. Jo iniciaria l'histerisme de bon grat si no fos perquè tants anys a Europa m'han fet silenciosa i tímida.

Intento pensar en aquests dies; Nadal sempre és bona època per a la reflexió. Feia mesos que em preparava pel viatge, amb una barreja d'il·lusió i por, perquè els darrers anys, cada vegada que he tornat a Barcelona, he sentit que és una mica menys meva, i això espanta. Al meu barri ja no conec les botigues. Els amics s'han dispersat buscant zones on poder pagar-se un pis no sigui una utopia. Però què hi puc fer, si no me la puc treure del cap. I les àvies cada cop són més velletes i poqueta cosa, i la mare cada dia es queixa més, i ser lluny et fa adonar que el temps passa, tant per a tu com per als altres. Sospiro. Sé que estic trencada i ho estaré per sempre més, faci el que faci: un bocí a Brussel·les, un a Barcelona. Somric pel meu melodramatisme. Potser un llibre no, però amb una mica de gràcia en podria sortir un relat curt i tot.

L'avió sembla que s'ha estabilitzat una mica i sospiro sense deixar anar els braços del seient —no fos cas—. A la finestra, la foscor sembla no acabar-se mai, però s'entreveu una brillantor somorta allà baix, sota una capa de boira espessa, un nus de venes i artèries sota pell fina, translúcida. Brussel·les. Perduda en els pensaments i admirant el rosari de llumetes sordes que s'estén sota nostre, sento que poc a poc el nerviosisme es fon en estrips de cotó fluix, com la boira. I m'adono que no és un vol qualsevol; aquest l'he de sobreviure. Somric. Torno a casa.

LA CASETA DEL BOSC

Laia de Bolós

Sempre havia volgut tenir una casa al bosc. Una caseta com les que hi ha quan entres a la *forêt de Soignes* pel parc de Tournay-Solvay. Una caseta com aquella on a la façana hi posa à *la petite laiterie de Boitsfort*, amb pintura blava i molt bona lletra. O l'altra, sobretot l'altra, la del costat, que sembla de conte.

Aquella era la seva preferida. Era una casa que, només de veure-la, sabies que a dins s'hi era feliç. No podia ser d'altra manera. La seva preferida era una casa de forma quadrada, amb un finestral a la part de davant que il·luminava la sala d'estar i deixava entrar el bosc a casa. Per entrar-hi, havies d'agafar un caminet que vorejava la façana pel costat dret, ple de flors a banda i banda, ben cuidades, ufanes, contentes de ser les flors que et duen a la casa on s'hi és feliç. Orgulloses de formar part d'aquell lloc màgic. No és que fos una casa gaire gran, era una casa a la mida justa. I estava segura que el millor era el jardí. No perquè l'hagués vist mai, que estava amagat darrere una porteta de fusta al final del caminet, passada la porta d'entrada, sinó pel que hi endevinava. Segur que era un jardí ple d'arbres bonics. Hi havia un cirerer, sens dubte. Potser també hi feien créixer fruites del bosc i herbes aromàtiques. Era evident que s'hi havia de poder accedir directament des de la cuina, per anar-hi a buscar una fulleta de llorer per fer l'estofat o unes maduixes per fer maduixes amb nata, en devien de fer havent dinat els diumenges. Les d'aquell jardí les imaginava dolces i sucoses, segur que eren les millors del veïnat. Estava convençuda que al jardí també hi havia un balancí on s'hi llegia la mar de bé. La porta era de fusta, pintada de verd, a joc amb els porticons. Hi havia unes llumetes, com de festa major, a l'ampit del finestral. Estaven col·locades a l'interior, de manera que quan les encenien, cap al tard, la llum de la casa es tornava encara més màgica. Al principi del camí hi havia la bústia, també verda, una bústia de llauna plantada sobre un pal de fusta, una bústia que en qualsevol altre lloc hagués trobat decadent i que a la caseta del bosc li aportava un encant encara més especial.

Cada dia, quan anava a caminar, passava per davant de la caseta. Quan hi arribava baixava el ritme, caminava a poc a poc, per poder observar-la detingudament. Mirava si hi havia activitat a l'interior i s'imaginava què deuriem estar-hi fent. Segur que estan fent un pastís, perquè la flaire arriba fins aquí. O bé, deuen estar llegint al jardí, amb el sol que fa... Mirava com creixia l'heura que començava a grimpar per la part de sota de la casa, de manera ordenada i caòtica a la vegada. Però mai, mai, mai, no hi havia vist entrar o sortir ningú. Algun cop sí que havia

albirat una silueta asseguda prop del finestral, escoltant una cantata de Bach, potser? Però mai, mai, mai, no hi havia vist entrar o sortir ningú.

Aquell dia, quan tornava de la caminada diària i alientia el pas per gaudir de la casa uns segons més abans de passar-hi de llarg i tornar al seu pis atrotinat, va notar una cosa estranya. Li va semblar que s'obria la porta, li va semblar que la porteta del jardí també era oberta i, el més sorprenent, li va semblar veure una mà que, des del finestral, la convidava a passar. No va dubtar ni un segon i va enfilarse a poc a poc el caminet vorejat d'uns narcisos esplèndids. Mentre hi arribava, dubtava si havia d'entrar a la casa o passar la porteta del jardí i anar directament a descobrir si realment era com ella imaginava. Un cop va trobar-se davant la porta principal, va fer un cop d'ull cap el jardí i va tornar a veure la mateixa mà del finestral que, aquest cop, li feia un gest perquè hi entrés. Va acabar d'obrir la porta que ja estava entreoberta i el que va veure la va deixar tan bocabadada que gairebé cau de cul a terra. La senyora de la caseta del bosc, la senyora que havia imaginat com una àvia de conte, amb els cabells blancs recollits en un monyo i un davantal de quadradets, no era altra que la caixera del supermercat de sota casa seva. Aquella noia que tenia el cabell tenyit de vermell i duia unes ungles més llargues que la Rosalia. Aquella noia que portava sempre escots pronunciats, fes sol o nevés, i que portava, pel cap baix, tres pírcings i dos tatuatges era la propietària de la caseta del bosc. Era joveníssima, no tenia res a veure amb l'àvia de ben bé vuitanta anys que esperava trobar-se. La noia la va veure tan sorpresa que tot just va tenir temps de córrer cap a ella, aguantarla abans no perdés el coneixement i convidar-la a seure al balancí del jardí. Un cop passat el xoc, la caixera li va explicar que es deia Mélanie i que havia heretat la caseta del bosc de la seva àvia. L'àvia havia mort quan ella era menuda i ella hi vivia des que tenia divuit anys. Des de llavors, cuidava la casa com li havia ensenyat la seva àvia. Voilà mon trésor, li va dir. Li va explicar que l'havia convidat a passar perquè sempre l'observava quan anava a caminar i la veia tan fascinada per la casa que avui havia decidit que l'hi faria visitar. Li va ensenyar la casa, que era talment com ella l'havia imaginada i, assegudes al jardí, la va convidar a cervesa i formatge. Tot parlant, li va prometre que el dia que marxés, que no tardaria, perquè estava estalviant per anar-se'n a viure a Austràlia amb una amiga seva, l'avisaria abans que ningú i, si ho volia, li vendria la casa a un bon preu. Si la mirava com la mirava, estava segura que la cuidaria com la caseta es mereix i això és tot el que compta, va sentenciar. Van

estar-se xerrant una bona estona, se'ls va fer fosc. Van encendre les llumetes de festa major del finestral i llavors ella va veure clar que sí, que la caseta del bosc era sense cap mena de dubte la caseta de la felicitat.

LA NETA FAVORITA

Cecília de Roma

Esteve Sabartich havia insistit a la filla que l'ajudés a buidar el pis i fer la tria dels papers de l'avi Ramon, vidu, mort amb demència senil just el dia del seu 90è aniversari i del seu sant, el 7 de gener. Traspassà amb la precisió que caracteritzava el joier meticulós que fou.

- "Sempre vas ser la seva neta favorita. Se li va notar fins al final. La neta mimada".

Hi havia un deix de dolor -enveja?- en aquestes paraules. Estaven distanciats, ells dos. La Muntsa no n'havia pogut mai treure l'entrellat.

Ella era una estudiant de La Massana de 19 anys, bastant tarambana fins per aquell ambient. Li agradava sortir, anar a ballar i ser sempre la més divertida i ocurrent, l'ànima de la festa. Bruna i bufona sense excessos, agraïa a Déu el regal d'un enginy esmolat. No li calia més.

L'afalagava el tracte privilegiat que sempre li deparà l'avi. S'entenien amb somriures. Des de petita havia compartit amb ell garbuixos i dissenys. El pare era diferent. Empleat de banca.

La Muntsa es mentalitzà per a la tasca d'esborrar la memòria del pis del carrer Còrsega, prop de la Sagrada Família, a Barcelona. S'entretenia amb cada nota i document de les caixes curulles de factures i revistes velles. Paperassa. Fins que aparegué EL feix. Desenes de cartes en francès guardades dins de sobres oberts. ¿Havia mantingut durant anys correspondència amb una tal Désirée Rogmans de Brussel·les i la seva neta preferida no en sabia res? Gairebé totes les lletres corresponien a mitjans dels anys '50. L'última duia data de 1967.

Ramon Sabartich havia fugit a l'exili el 1947 després del pas per la Jefatura de Policia de Via Laietana, amb a penes 20 anys. Era un noi idealista que havia mig renegat d'una família d'importadors de màquines, proclius a la Lliga Regionalista. Els trobava massa postrats, conformatos a la trista realitat franquista. D'adolescent s'ajuntà amb altres xicots del barri i connectaren amb membres de la ja il·legalitzada Esquerra Republicana. La clandestinitat el feia sentir viu. Molts dies ni dormia a casa. Fins al novembre de 1946, quan, arran de la delació d'un infiltrat, el detingueren, el torturaren i l'amenaçaren. Sorprenentment, fou alliberat. Als repressors en Ramon els semblà un diletant, un jove bala perduda, per força un element insignificant a les acaballes del catalanisme. La família reuní uns pocs estalvis i l'enviaren a Brussel·les, d'on tornà 5 anys més tard, havent après l'ofici

de joier però molt enyorat. D'aleshores ençà només es permeté ser lliure quan feia filigranes amb or i pedres precioses. Els seus fills ja naixerien tan domesticats com ell s'havia tornat.

La Muntsa localitzà el telèfon de la Sra. Rogmans, una anciana encara més gran que l'avi però amb el cap molt clar. Se li emocionà d'alegria i tristor quasi ensems en sentir la veu d'una descendent del Ramon i, tot seguit, rebre la notícia del seu recent traspàs. La noia decidí que havia de volar a conèixer-la abans no fos massa tard.

Désirée havia estat una rebel també. Renegà d'uns progenitors que s'havien lucrats fent estraperlo. Això sí, abans conclogué una llicenciatura en Història de l'Art truncada per la guerra. S'estimaren molt amb en Ramon, tot i que, al capdavant, ell sentí que la terra el cridava, i li ressonava ben endins. Ella de cap manera volia tornar a viure sota un règim feixista. Després, passaren els anys. Allò que es diu, la vida.

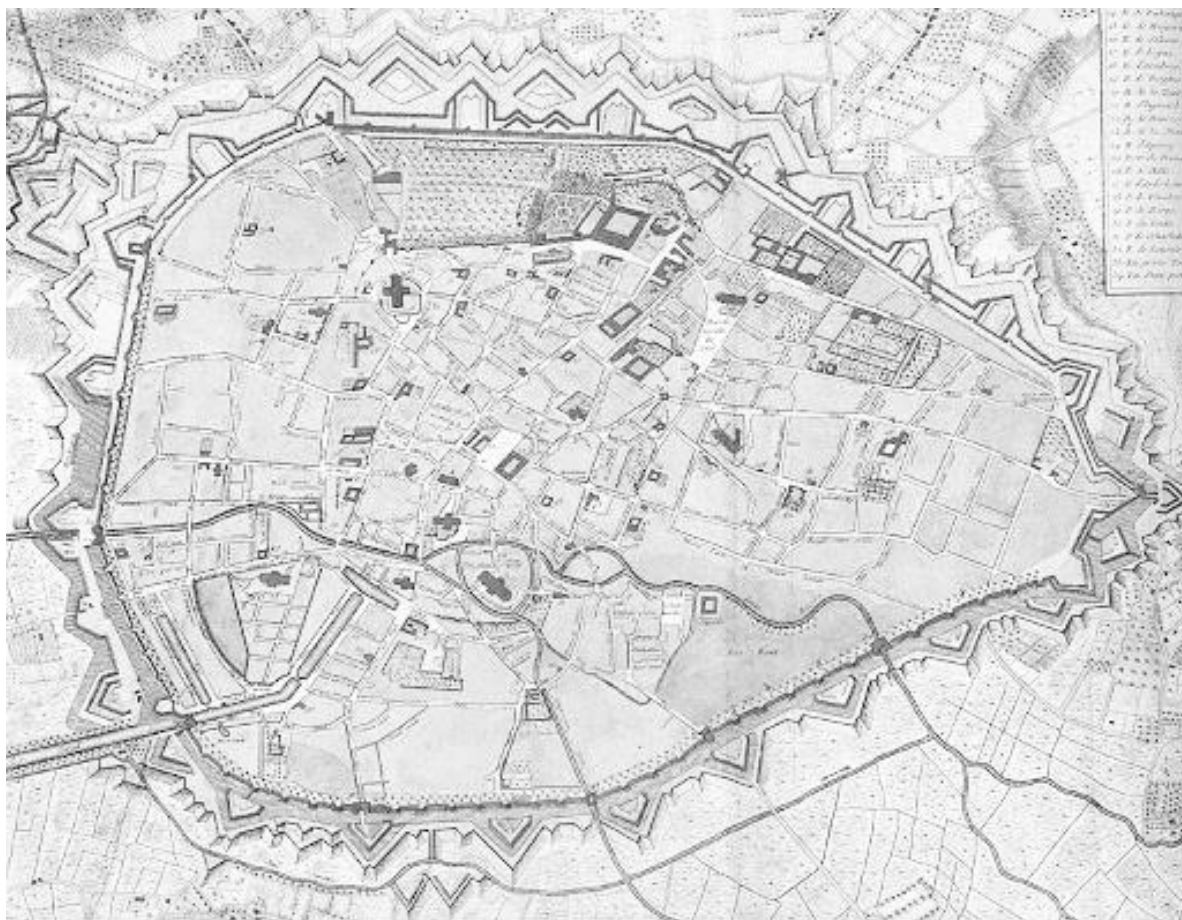
La tarda plujosa del dilluns, 10 d'abril de 2017, la Muntsa es palplantà tota sola davant una caseta de Schaarbeek i picà. Una infermera li obrí de seguida. Ja l'esperaven. Désirée la rebé amb el somris càlid i fràgil que ja li coneixia per telèfon. El tè amb galetes speculoos i la inevitable conversa sobre el temps a Bèlgica ajudà la catalana a calmar els nervis.

—“Filla meva, quin goig de mirar-te! Et veig i m'imagino que hauries pogut ser la meva neta, si el teu avi no m'hagués abandonat”. La brussel·lenca començava fort.
—“És igual. En tinc d'altres, de netes. Ara escolta'm bé el que et diré, que em canso ràpid. Tinc coses per a tu que va deixar mon cher Ramon aquí, provisionalment”. Pronuncià aquest últim mot amb afectació. Tot seguit féu un senyal a la infermera, que acostà uns arxivadors. “Confia que un dia tornaria a buscar-ho. Has vingut tu”.

Es tractava de documents clandestins de l'Esquerra Republicana dels anys '40: octavetes, esborranys varis i llistes amb noms de militants a diverses localitats. Sabartich figurava sovint com a autor d'informes i propostes. La Muntsa hi trobà també una insígnia del partit.

La Muntsa comprengué que en Ramon havia estat un heroi silenciós, anònim, i desencisat. Decidí en aquell instant que es llegiria tot el llegat polític de l'avi i que

el 27 d'abril, dia del seu sant i aniversari, recolliria el relleu polític dels Sabartich. De cop i volta havia pres consciència que duia a dins generacions de derrotes, i una possibilitat de victòria. De llibertat.

SUB URBE MMXX

(o segon mecanoscrit del segon origen)

Ivan Fox

S'havia tornat tan belga en aquells primers anys d'exili, que no li entrava a la clepsa que es poguessin passar més de dos o tres dies sense prendre una cervesa amb els companys. Així que, quan li van dir que s'havia de quedar tancada a casa dues o tres setmanes a causa de la pandèmia que assolava el món, va decidir que hi posaria remei!

Amb xinxetes, a sobre la taula de la cuina, va fixar un plànol de Brussel·les que havia imprès per porcions A4 amplificant el Maps-me fins a poder-ne definir les cases individualment. I amb més xinxetes, va marcar els llocs clau: adreces d'amics, cafès emblemàtics, cabarets, teatres i sales de concerts que havia anat coneixent en aquells anys. En verd els companys de festa. En blau els de la feina. En Vermell els bars i cafès. Els teatres i cabarets en negre. I va començar a dibuixar una mena de teranyina de cíclics concèntrics amb connexions radials a partir de casa seva.

Mentre ho dibuixava, va anar sorgint la pensada que havia d'acabar convertint-se en l'aventura dels mesos que vindrien. En una ciutat com aquesta, amb varies capes de construccions superposades per èpoques passades i enterrades pel temps... i amb un riu, també soterrat, que la travessa pel mig,... i amb una xarxa de clavegueres fetes de volta de maó a alçada humana per caminar-hi dempeus... Tots els ingredients hi eren per poder crear un circuit de sortides nocturnes, (o diürnes, tant hi feia), sense posar en risc el confinament necessari al control de la pandèmia que es patia a la superfície. Va trobar el piolet, el casc i la lot frontal de les seves sortides muntanyenques de quan encara vivia a la terra que l'havia vist néixer. Va baixar al soterrani que havia servit de carbonera fins feia relativament poc i, guiada per la brúixola del seu telèfon i el plànol de la taula de la cuina que hi havia recopiat, va decidir el lloc i la direcció que marcarien el punt de sortida del viatge que tot just començava.

El primer objectiu era arribar a la Senne. El riu soterrat des del 1870, i que durant un bon segle havia servit de claveguera a la ciutat. Ara, recuperades les seves aigües gràcies a les depuradores instal·lades a tots els barris, podria ser l'eix principal del circuit. De Forest, on desapareix sota terra prop de la fàbrica Volkswagen fins a Evere, on torna a aparèixer a l'aire lliure direcció de Vilvoorde. Els seus afluents naturals en serien els lligams radials. I només caldria utilitzar el clavegueram per passar d'una sitja a una carbonera, del soterrani d'un bar al de casa d'un amic, i d'allà, al teatre o cabaret més proper.

Els afluents eren nombrosos, i els va anar descobrint a mesura que s'allunyava del centre: el Neerpedebeek a Anderlecht, i més amunt, cap al sud, el Geleytsbeek i els seus afluents com el Verrewinkelbeek que ve d'Uccle i de Linkebeek. I cap al nord, el Molenbeek, que dona nom al barri, i més avall, el Drootbeek cap a Laeken i el Maelbeek a Schaerbeek amb el seu afluent, el Kerkebeek.

Els dies següents, els va passar a casa dibuixant al mapa tots els cursos dels rierols i torrents que havia localitzat per relligar-hi les xinxetes que corresponien als llocs que ja tenia preseleccionats. Pel Drootbeek podria pujar fins a casa l'Elena. Pel Neerpedebeek cap a ca l'Adrià. Per exemple. Però el més excitant era que, només al pas pel centre, entre el carrer dels «Six Jetons» i la plaça del «Béguinage», sempre per sota terra, podria tenir accés a la cup dels «Halles Saint Gery» i a la carbonera del cafè «Le Coq», lloc de trobada de tota mena d'artistes des dels anys 90. I al traster soterrani del teatre «Stadsschouwburg». D'allà, en dos minuts, es podia passar al celler del «Kafka», ben proveït. I bifurcant a l'esquerra per Santa Caterina, a la bodega del «De Monk» on es barrejaven els poetes flamencs, francòfons i catalans. I a l'altra banda de la placeta, per un annex també soterrani, a les antigues masmorres de la «Tour Noire» de l'antiga muralla, i a les golfes enterrades de «De Markten», centre cultural on s'havien recitat també poemes en català i neerlandès un any abans. I una mica més enllà, a la cripta de l'església del «Béguinage», que coneixia bé per haver-hi organitzat exposicions. I a «La Tentation», tornant cap a la «rue de Laeken», que hauria d'esdevenir una mena de centre cultural català. I també al túnel que reuneix, per sota del «Quai aux Pierres de Taille», les dues sales del «KVS», teatre reial flamenc. I una mica més enllà, al «Théâtre National», amb el seu bar a l'entresol. Un circuit de copes i cultura instructiu en tots els seus racons!

Durant els dies que seguien, va anar enviant missatges per convidar els seus millors contactes a baixar als soterranis i carboneres de les seves cases respectives amb un piolet a hores ben precises. I així, dia rere dia, obrint forats als murs de les caves privades, va anar ampliant la xarxa de connexions subterrànies entre cases d'amics i llocs d'esbarjo oficialment abandonats però que de mica en mica s'anirien tornant a omplir.

Les setmanes van anar passant i, amb elles, la pandèmia i la mort evolucionaven a la superfície de la terra. I al mateix temps ressorgien la festa i la vida al subsol de la ciutat.

I és així, per la suma d'aquests dos fenòmens, que la societat va renéixer. Des de baix. Des del cor del poble. Des de les sales de festes. Des dels llocs de cultura. Des dels bars de copes i els antres de perdició que van saber sobreviure a l'estupidesa humana per la simple transmissió de l'amistat i la cultura. I per l'amor a la ciutat que per sempre més seria ja seva. Deixant al pis de dalt, que l'avidesa i l'especulació, les enveges i els odís i les malalties i la mort per elles engendrades acabessin amb un món en el qual ja ningú no volia tornar a viure.

I SI...?

Victòria Marçal

El poder hipnotitzant d'aquella presentació sobre el desmesurat creixement muscular de les vaques típiques belgues conegudes com a Blanc-Bleu Belge era superlatiu. Aquells voluminosos lloms; aquelles potes posteriors definidíssimes per centenars de miofibres que dibuixaven amb precisió uns músculs més propis d'un superheroï de Marvel que no pas d'un remugant; en definitiva, uns portents naturals massa increïbles per ser de veritat. La xerrada estava essent tan atractiva, tan excepcional, tan única que no em vaig adonar que tenia tres trucades perdudes al mòbil: dues de la meva tieta Fina i una de la meva germana petita, la Mariona.

Estranyadíssim a l'hora que preocupat per la raó de les trucades – mai m'haguessin trucat al matí sinó fos per una evident força major – vaig sortir escopetejat de l'aula magna on es celebrava la ponència. La meva intuïció femenina m'indicava que ambdues trucades tenien un preocupant nexa comú. Amb les mans tremoloses vaig tornar la primera de les trucades. La veu trencada de la tieta Fina no feu més que confirmar les meves preocupacions i accelerà abruptament les palpitations d'un cor que en aquell moment ja s'havia que es trencaria... i de quina forma.

—Has de tornar ja, si la vols veure encara amb vida.— Breu, però clar. Directe i esquinçadorament colpidor.

La meva tieta m'anunciava que, si no em donava pressa, no tornaria a veure en vida un dels referents més importants de la meva existència; la dona que biològicament era la meva àvia, però que la vida havia convertit en la meva mare: la iaia Pepita. De sobte, una de les pitjors pors de l'emigrat esdevingué una realitat, que no és altra que el temor a no ser-hi present en el moment de l'últim adeu d'un familiar. Sense dubtar-ho vaig agafar el primer vol que sortia des de Zaventem cap a Barcelona. Era el vol de Brussels Airlines de les 15:30.

Vàrem arribar a l'Hospital de Sta. Maria el més aviat possible, malgrat que sempre em retreuré que 'el més aviat' no ho fos prou. En el Prat m'havia trobat amb el meu cosí Guillem, que ara resideix a Menorca, i plegats llogàrem un minúscul Fiat Punto que férem volar fins a aquell petit hospital de comarques.

—Us heu de posar els guants, màscara, bata, peücs i 'gorro' — indicà taxativament una de les infermeres de la UCI. Jo assentí amb el cap, molt més preocupat, en

aquells moments, de veure la meva àvia que no pas d'observar cap tipus de prevenció mèdica.

—Té la grip A — sentencià una segona infermera en un intent de reiterar les paraules de la seva companya i forçar-nos més —si cal— en la necessitat d'utilitzar aquells EPI.

Amb la màxima cura possible, encara que potser amb excessiva celeritat per als protocols d'una UCI, vaig obrir la porta corredissa de l'habitació. I allí, acompanyada de la seva família... de la meva família, i d'un reguitzell in comptable de cables, vies i bips provinents d'estrany instruments, restava la menuda figura de la Pepita: La Pepita de Cal Moreno, com a ella li agradava dir-se. En aquells moments, no vaig poder evitar pensar en la injustícia del temps. I ho defineixo així perquè la dona que havíem vist en aquests darrers anys, la dona que ara veiem, poc o res s'assemblava a la dona que realment havia estat la Pepita, la iaïeta com els seus nets l'anomenàvem afectuosament. El temps, el maleït temps, li havia pres la vitalitat, l'energia i la força que durant dècades havia exhibit amb escreix.

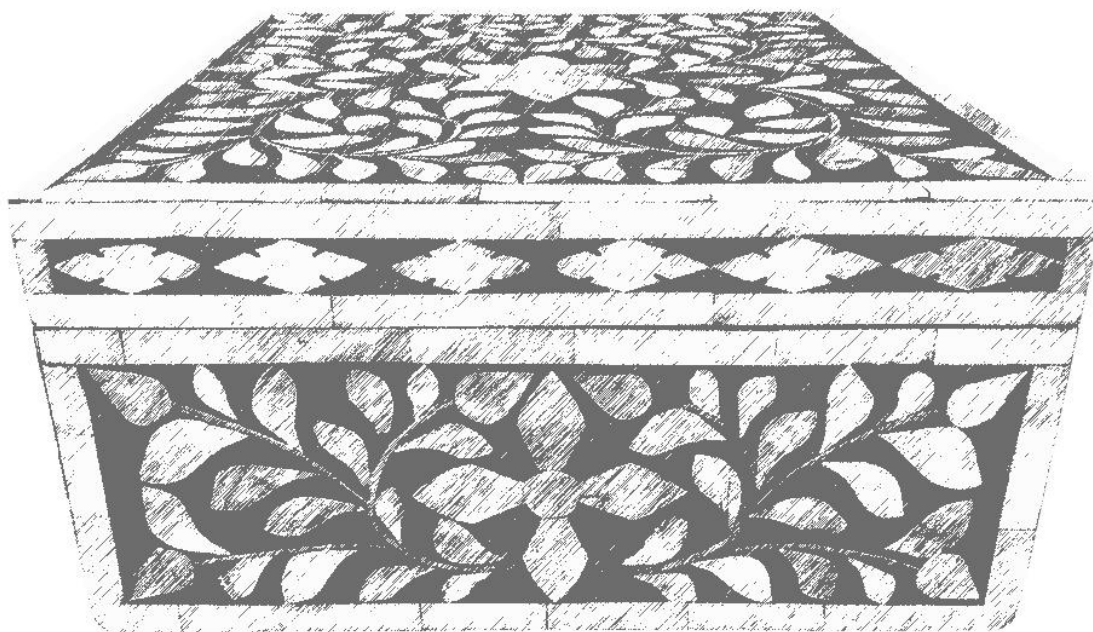
Les llàgrimes em van negar primer els ulls i posteriorment ambdues galtes. En aquells instants, només podia articular la paraula “gràcies” mentre l'acaronava. Gràcies per una vida d'entrega constant a la seva família, anteposant els nostres desitjos als seus, prioritzant la nostra voluntat a la seva, convertint el seu esforç en el nostre plaer. Li vaig acariciar amb tendresa la mà com tants cops abans li havia fet, li va xiuxiuejar a cau d'orella que l'estimava i que mai l'oblidariem. I fou llavors quan, acompanyats per la dolçor melòdica de la veu d'en Nat King Cole eixint des del mòbil de la meva germana, la Pepita ens va dir adéu.

Ara, tres mesos més tard i abocat, com la resta del món, a una situació de confinament total, que només haguéssim pogut anticipar en el pitjor dels nostres malsons; no puc evitar tenir una sensació d'incredulitat que no per incipient és menor.

Durant la segona setmana de desembre de 2019, alguns membres de la meva família varen desenvolupar una simptomatologia que en aquells moments van atribuir a una simple grip, però amb un element que ara resulta molt més que anecdòtic: van perdre la capacitat olfactiva durant un temps, un dels símptomes més diferencials entre la COVID-19 i la grip comuna. De fet, plausible ho és, ja que

ara sabem que el primer cas detectat a Wuhan, el famós R0, no fou pas al desembre com inicialment s'havia dit, sinó a principis d'octubre.

I si la meva àvia no hagués mort de grip A sinó de COVID-19? I si el diagnòstic no hagués estat concloent i a falta d'una grip coneguda l'haguessin diagnosticat com A per mera exclusió? I si aquesta grip portés entre nosaltres molt més temps del que ens diuen? Això sí, amb una càrrega viral molt baixa i que com a tal, només afectés en les fases inicials a la població més sensible, fet que explicaria, la rapidesa i el grau de penetració que està tenint en les residències de la tercera edat. I si... I si? Infinitat de preguntes, escassetat de respostes que arribaran tard, molt tard, massa tard per a molts.

EL CLUB

Alejandro Molina

— Ja ve!

— I si no l'agafa?

— L'agafarà.

En Gianni Portobello passejava pel centre de Brussel·les amb el seu gos, en Treppi, un vell bulldog francès a qui l'ànima pesava més que la seva panxa prominent. En Gianni ensumava l'aire per sentir les delicioses aromes de mantega i sucre de les parades de gofres a 3 euros que brotaven com bolets a banda i banda del carrer. Era una nit preciosa de gener. El cel Belga —que havia obsequiat a turistes i locals per igual amb el seu ampli repertori de grisos durant les tres setmanes anteriors— va permetre que es veiés algun estel.

Després que en Treppi regués la quarta farola de la nit, gos i amo van girar cap a l'esquerra a ritme lent per endinsar-se al carreró que duia cap a casa seva, un petit edifici de dos pisos de principis del segle XX. Just abans d'arribar a l'entrada, en Treppi va defecar a la mateixa hora i al mateix lloc que de costum, a una placa metàl·lica refrescant que tapava l'entrada al clavegueram. Mentre el Gianni es contorsionava a poc a poc i amb esforç per recollir l'excrement, un reflex brillant li va cridar l'atenció. Mig amagada sota una heura que arribava al terra, hi havia una capseta de fusta amb incrustacions d'ivori nacrat. Després d'assegurar-se que ningú el mirava, l'ancià va estirar la mà per agafar la capsa i se la va posar discretament a la butxaca tot evitant la molt probable mirada desaprovadora d'en Treppi.

Després de confirmar que la bústia estava buida, van entrar a casa. En Gianni va tancar la porta i s'hi va recolzar. Va treure la capseta de la butxaca i la va mirar tot girant-la amb els seus dits gruixuts mentre un còctel de sensacions —intriga, neguit, curiositat i remordiments— envaïa el seu cos. La capsa es va obrir, deixant entreveure una petita carta de la mida d'una targeta de visita. A la part del darrera, escrit a mà, el seu nom: "Sr. Portobello". Va obrir el sobre amb la dificultat pròpia de la tremolor nerviosa i va retirar-ne una nota perfumada amb un text que deia: "Quan soni, obri la porta". Què era això? Era una broma? Una amenaça? I si no obria? Ja feia molts anys que en Gianni no obria casa seva a desconeguts i tenia poques ganes de tornar-ho a fer.

Durant els tres primers dies, ningú va picar a la porta. En Gianni i en Treppi van limitar les sortides a aquelles destinades a cobrir les necessitats fisiològiques de l'un i de l'altre. Passaven la major part del dia escoltant l'ona curta a la cuina, el lloc preferit de la casa d'ambdós, un racó amb olor d'antic i de nostàlgia dels enyorats plats de la Claudette. Al quart dia, va sonar el timbre. En Gianni sentia el cor bategar-li a les orelles. Va dubtar. El timbre va tornar a sonar. En Gianni es va aixecar i es va dirigir cap a la porta tan ràpid com el cos l'hi va permetre, seguit, a una altra velocitat, per en Treppi. Va obrir. Uns instants després, va tancar la porta deixant dues persones armades d'una Bíblia amb un pam de nassos. En Treppi no va arribar a temps. Quan va haver recuperat l'alè, es va posar a bordar expressant una barreja d'hostilitat envers els visitants i de frustració per no haver-los-ho pogut dir a la cara.

— Per això hem esperat quatre dies?

Aquella mateixa nit, però, mentre en Gianni i el seu gos dormien plàcidament, es van sentir dos cops molt forts a la porta que van fer vibrar l'aigua del got on reposava la dentadura postissa d'en Gianni. Aquesta vegada, va ser en Treppi qui va arribar primer a l'entrada. Després d'haver recuperat l'alè, es va posar a bordar. En Gianni va obrir la porta fent servir el peu dret de barrera perquè en Treppi no sortís. No hi havia ningú. L'ancià va treure el cap al carrer i, seguidament, va mirar cap a un cantó i cap a l'altre. El carrer estava buit. Al terra hi havia un paquet embolicat amb plàstic que començava a acumular una constel·lació de gotetes de pluja. Va agafar el paquet del terra i el va portar a la cuina. El va inspeccionar i li va treure el plàstic. A dins, una jaqueta marró gastada. Què estava passant? Era la seva pròpia jaqueta! Estirant-la amb les dues mans per examinar-la millor, en Gianni va observar una taqueta blava a la part del davant. Va mirar dins de la butxaca interior i hi va trobar un bolígraf que no havia pogut retenir la seva pròpia tinta. Impresa en lletres daurades, s'hi podia llegir la publicitat d'una tintoreria "Blanchisserie Dupont et fils". Va decidir oblidar-se de tot, però no ho va aconseguir.

Al matí següent, havent dormit amb prou feines dues hores, en Gianni va sortir de casa seva amb la jaqueta tacada a una mà i la corretja d'en Treppi (i el gos al seu extrem) a l'altra. Feia vint anys que el Sr. Portobello no agafava el metro. Arribats a l'estació de "De Brouckere", en Gianni va apropar els ulls a deu centímetres d'un plànol del metro. Tot i els nervis, va quedar bocabadat en veure com, amb un cop

de geni i uns llàpissos de colors, el nombre de línies de metro de Brussel·les s'havia triplicat mantenint el dibuix —abans bicolor— de vint anys enrere. Finalitzat el concert d'acordió, micròfon i altaveu amb grans èxits com “Bésame mucho” o “Dos gardenias”, gos i amo van baixar a “Merode” i van caminar fins que van trobar el que buscaven.

Un gran cartell de fons negre i les mateixes lletres daurades del bolígraf coronava l'entrada a la tintoreria. Hi van entrar. Darrera el mostrador, el Senyor Dupont (o el seu fill).

— En què els puc ajudar? —Va preguntar.

— Se m'ha tacat la jaqueta de tinta —Va contestar el Gianni.

— És vostè el Senyor Portobello? M'havien avisat que vindria. Està tot pagat. Torni d'aquí a dos dies per recuperar l'abric.

— Qui l'ha avisat? —Va preguntar l'ancià. El dependent i propietari va encongir-se d'espatlles. En Gianni també. El gos va bordar.

Dos dies més tard, amo i gos hi van tornar. A en Treppi no li va agradar haver de repetir repertori musical tan seguit i ho va comunicar amb educació canina però amb insistència tant a l'acordionista com a la senyora del micròfon... En sortir de la boca del metro, van sentir l'impacte d'un vent més sorollós que violent i que arrossegava unes desagradables gotetes de pluja, com un nen petit bufant les espelmes per primera vegada. Van arribar a la tintoreria. En Gianni va preguntar per la seva jaqueta. El dependent li va contestar que una senyora se l'havia endut i que li havia deixat un missatge. Seguidament, va furgar per sota de la taula i va deixar el sobre al mostrador. El Gianni el va mirar amb deteniment. Era idèntic al de la capseta de fusta. El va agafar. A dins, una nota amb el mateix perfum i la mateixa lletra. S'hi podia llegir: “Avenue des Rogations 117, 5PM”. Quedaven 20 minuts. Després de rebre les indicacions pertinents del dependent, Gianni i Treppi s'hi van dirigir...

Van arribar a l'adreça vint minuts tard. Van obrir la porta i un aire càlid amb olor de serradures els va donar la benvinguda. Era un antic bar. A dins, tots els membres del club de petanca del Gianni l'esperaven amb una cervesa a la mà. Entre tots —amb un pla maquinat pel seu president, en Jean-Philippe— havien organitzat una festa sorpresa per al Gianni. No era cap aniversari, no. Només

volien aixecar l'ànim del seu amic —en caiguda lliure des que la Claudette va marxar a l'Uruguai amb el seu nou home. Durant unes hores, ho van aconseguir.

BRUSSEL·LES EN TEMPS DE PANDÈMIA

Chris Ruff

Confinat a casa, es noten les coses petites: el color de les cortines dels veïns (totes blanques); la rutina de l'home gran que passa davant del pis amb el seu gos (dues vegades –a dos quarts de deu i a les quatre); el moment exacte en què apareixen les fulles als arbres al jardí (el vuit d'abril, durant la nit); i l'estat del trencaclosques de la família del tercer pis, davant de casa meua (65% mes o menys, però falta encara un racó).

Un passeig al supermercat és la teua aventura diària. Amb només una excursió per dia, cal que profitis el temps. Per què no explores el barri? El carrer que mai agafes perquè és menys ràpid? Tens el temps. Tenim tots temps. "Ostres, no sabia que hi havia un parc aquí! Tornarem, segur."

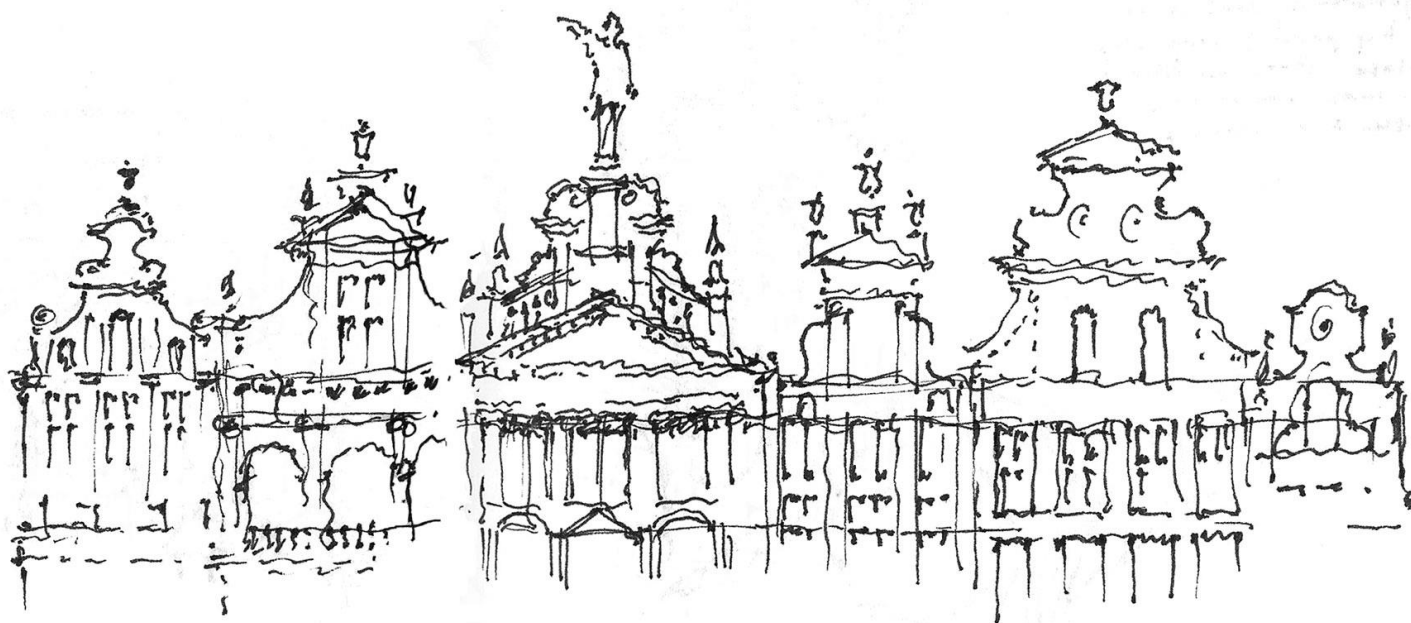
Amb el confinament, el nostre món és més petit, físicament. Però al mateix temps, estic connectat amb amics de tot arreu. Parlo amb amics de Canadà, i de Nova Zelanda, que no veig des de fa molts anys. El meu món social és més gran que abans. Segur que és genial veure els amics en temps difícils. Però també molesta si no vols parlar-hi, no hi ha excusa. Tothom sap on estàs! Quan ve el dissabte hi ha massa plans: Bingo? Quiz? Si us plau, necessito una pausa!

Quan parlem, parlem per Skype, Zoom, Teams, Webex o Hangouts. Paraules que en realitat no volen dir res però que ara formen part del nostre diccionari comú. Ara som tots multilingües amb programes de comunicació.

No sóc de Brussel·les. En aquests moments, em sento més a prop dels meus veïns, però mes lluny de Bèlgica. Miro les notícies del meu país natiu, no les de RTBF. De veritat, no sé què passa en els hospitals de Brussel·les. No vull tornar on vaig néixer. Estic bé aquí, però la crisi ha confirmat que la meua ànima viu allà. No sé si canviarà. La tecnologia porta el món més a prop, però ens distancia també.

Amb el confinament, també tens temps per pensar (bé, si no tens fills, naturalment). El que faig ara, vull fer-ho tota la meua vida? La humanitat viu la crisi més profunda de la meua vida, de la vida dels meus pares, i no contribueixo gens. La meua feina no és essencial. Vist així, els treballadors de Deliveroo meriten més diners que jo. Són els herois no reconeguts, juntament amb els que netegen, venen productes de necessitat o produeixen menjar. Després de tot això hem tots de reconsiderar les nostres prioritats i el que valorem com a societat.

Què puc fer, doncs? Al menys aquestes setmanes he après que no vull ser cuiner. Un plat de tant en tant està bé, relaxant, divertit fins i tot. Però tres vegades al dia, cada dia... quin rotllo!

CARTOGRAFIA D'UNA JOVENTUT

Sàskia

Feia setmanes que havia arribat oficialment la primavera però tornava a fer un diumenge gris. Encara duia botes i abric. Però ho vaig prometre fa temps i sóc molt tossuda: abans de marxar recorreria tots els racons importants de la ciutat. Volia acomiadar-me *comme il faut*. Tant dels llocs que em conduïen a records tristos com d'aquells on havia passat alguns dels millors moments de la meva joventut.

Vaig creuar el *parc de Forest* per enfilat cap a *Altitude 100*. Al bell mig, aquella església que em continuava semblant la més espantosa que he vist mai. Vaig travessar les vies del tram que la rodeja. És un indret sense caràcter, ensopit. El gris encara era més gris, aquí. Vaig recordar la *boulangerie* on molts matins m'havia comprat un croissant que m'havia ajudat a arrencar el dia. Aquella massa tan mantegosa i els Txarango sonant fort pels auriculars, injecció d'energia.

Me'n vaig comprar un abans de tombar cap a *Albert*. Al *Bar du Matin* vaig demanar un caputxino sense nata. Fa anys que vaig aprendre que en aquest país val més no arriscar-se amb aquestes coses. Vaig seure en una de les cadires de ferro blaves de la terrassa, allà on havia tingut algunes de les converses més importants dels darrers anys. Em va semblar que el gris era menys gris, aquí.

Vaig refer el camí cap al *Parvis de Saint Gilles* mentre rumiava que, aquesta plaça, per a mi significa refugi. El nostre niu, el lloc que he considerat casa meua durant més temps.

De fet, moltes places de Brussel·les anaven lligades a un moment o altre de l'aventura. Començant per la *Grand Place*, és clar. El meu pare va tocar el braç llefiscós de l'estàtua tot i el seu escepticisme envers aquesta mena de tradicions. Si ho fas, tornaràs a visitar la ciutat, diuen. Va tornar enrere després de passar de llarg. Per si m'hi havia de quedar molt de temps, va dir. Fa més de cinc anys d'aquell dia.

El meu mapa de records era fet de places. *Place Jourdan*, la dels millors vespres de *bières et frites* però també la d'un capvespre molt amarg; *Place Flagey*, la de les nits més llargues, sobretot les que acabaven en aquell karaoke atrotinat; *Place de Londres*, la dels *afterworks* més sonats; la de l'església de *Saint Boniface*, on m'he

pres els millors *chocolats chauds* unes quantes tardes d'hivern; i *Fernand Coq*, la d'un plor molt difícil de consolar.

D'algunes no en sabia el nom, com es deia la de *Porte de Namur*? Aquella des d'on es pot contemplar un dels meus murals preferits, que mostra la vitalitat del barri congolès de *Matongé*? L'havia travessat mil vegades però no m'havia fixat mai en el nom. Quan bufava el vent, la creuava a cuitacorrents. Quants paraigües devia haver trencat, allà? Aquesta és, sobretot, la plaça del petó que ho va capgirar tot.

Al mapa també hi destacaria la plaça de les *Marolles*. És allà on havia d'acabar el meu recorregut! Vaig deixar enrere la torre d'*Hotel des Monnaies* i ja era a la *rue Haute*, de seguida hi vaig arribar. Tret d'un migdia assolellat amb la Júlia, normalment no m'entretenia gaire amb les paradetes que omplen aquesta plaça els caps de setmana. Malgrat el romanticisme que és on Tintin troba la maqueta del vaixell del secret de l'unicorn, sempre m'ha semblat un *marché aux puces* un xic massa atrotinat.

Vaguejava entre les antigues pertinences de vés a saber qui quan vaig veure el bust d'un personatge que m'era conegut. N'estava segura: era la fisonomia de Francesc Ferrer i Guàrdia, el pedagog lliurepensador nascut al meu poble. Durant els seus exilis es va fer famós en els cercles intel·lectuals belgues de principis del segle XX. Allà on Hergé va decidir començar una de les seves aventures, jo hi vaig trobar un senyal que posava punt final a la meva. I n'encetava una altra.

PRIMAVERA EN SILENCI

Albert Sesé

La primavera ha arribat abans d'hora. Arbres despallats de fulla caduca es veuen obligats a fer sortir els seus primers brots verds a correuita per la necessitat del moment. A la ciutat li cal un paisatge de positivitat que contrasti amb el panorama dins les llars.

N'hi ha que s'ho agafen millor, amb un pis que els permet gaudir d'una terrassa o amb prou espai per separar les mil i una activitats que hi duen a terme durant el confinament: teletreball, oci, descans, activitat física... d'altres fan malabarismes perquè cada dia sigui diferent a l'anterior, tot i les limitacions. Ja sigui per haver de cuidar i escolaritzar els fills al mateix temps, per estar constantment pendents dels pares que viuen lluny o, simplement, per no embogir dins de quatre parets que no donen per més. Us imagineu un confinament sense internet? Més val no pensar-hi.

Els que tenim la sort o la desgràcia de viure entre dos mons —el que hem escollit per viure i treballar i el que tenim a 1.000 km de distància, del qual mai ens en hem volgut desvincular— continuem amb l'esquizofrènia pròpia dels que no viuen al 100% enlloc. Lamentar-nos davant les notícies que ens arriben “des de casa” cada vespre s'ha convertit en rutina mentre lloem la manera com ho estem portant des d'aquí. Estaran els belgues fent alguna cosa de manera exemplar per primera vegada? Haurà reaccionat a temps i amb prou contundència el país de la crisi política permanent? Suposo que la resposta a aquesta pregunta només la tindrem d'aquí unes setmanes, quan la pressió als hospitals d'aquí i d'allà es rebaixi i les mascaretes ja no siguin considerades preuats objectes de col·leccionista.

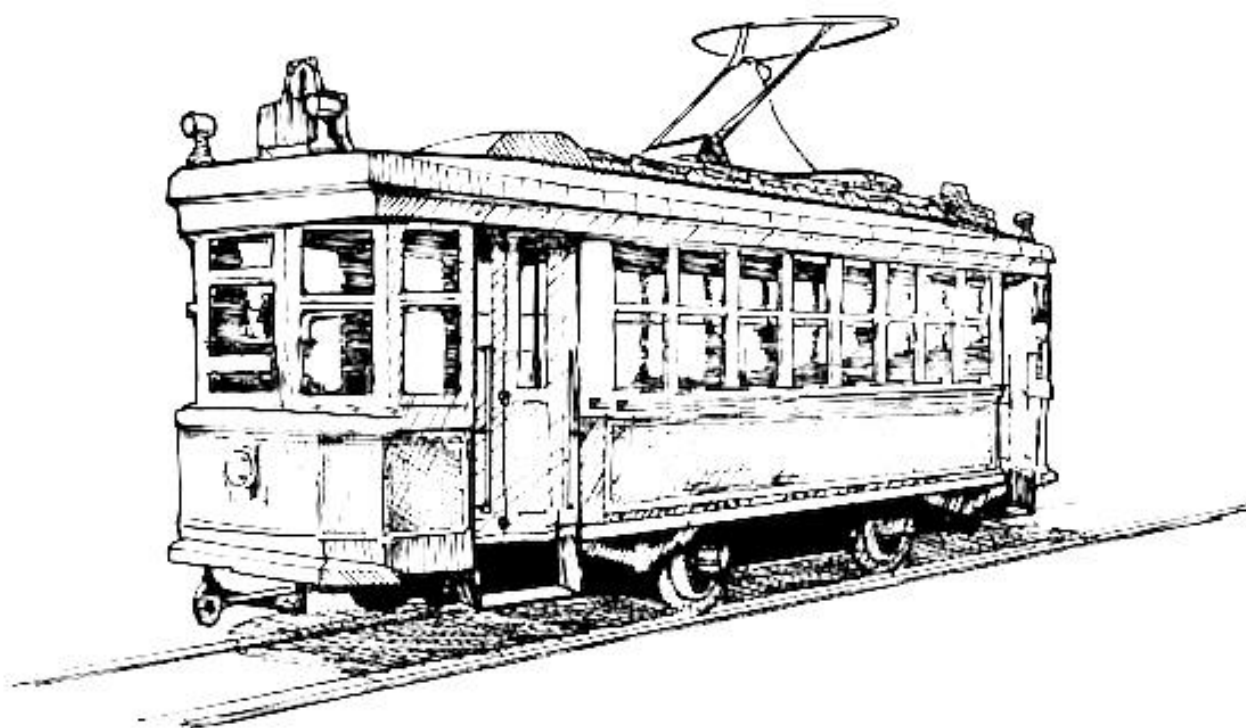
El que sí es pot confirmar amb rotunditat és que, si això s'allarga gaire més, els que vivim a Bèlgica ens tornarem una mica menys bojós que els nostres familiars del sud. El fet de poder sortir a fer esport canvia les expectatives del dia per complet. No ens importa fer de bons ciutadans de dilluns a divendres si sabem que durant el cap de setmana ens espera un premi en forma de correguda o pedalada sota el sol espatarrant que llueix aquests dies. Els corredors més habituals comparteixen ara les seves rutes amb els més amateurs, guarnits amb el primer que han trobat a casa, o dins d'aquella capsa plena de pols de les golfes, per passar desapercebuts i poder estirar les cames una bona estona. Sembla però, que una bona conscienciació social —esperonada per l'augment de controls policials— ha permès que la situació no es descontrolï.

El premi de sortir a fer uns quilometres té una recompensa doble des que l'abril s'ha deixat veure: els arbres que han dormit fins ara esclaten amb colors i aromes que ens transporten fàcilment a la llibertat que crèiem tenir fins fa poc. Les pinzellades de natura entre l'asfalt —que aquí són abundants— ens fan adonar que, malgrat tot, el cicle no s'atura i l'hivern fred i humit ha deixat pas a una primavera silenciosa.

La música que es fa des dels balcons, els lladrucs dels reis actuals dels carrers, alguna botzina de bicicleta despistada i els aplaudiments que cada vespre reben els professionals sanitaris protagonitzen les escasses alteracions del silenci de què gaudim aquests dies. L'escenari actual convidaria a aturar-se, asseure's en un banc i escoltar el cantar d'ocells que crèiem forans a la ciutat si no fos perquè, en el fons, això encara ho tenim prohibit.

La segona de les preguntes sense resposta és en què es traduiran aquestes mostres de suport diari quan acabi el malson? Potser la majoria de les persones reenganxaran les seves vides allí on les van deixar a mitjans de març com si res, d'altres viuran esporuguits durant uns mesos recelosos d'encaixar les mans a companys de feina o abraçar els bons amics; un tercer grup intentarà recuperar el temps perdut viatjant pels descosits i programant trobades socials a diari, però la majoria serà conscient que un episodi com el d'aquesta primavera silenciosa es pot tornar a repetir.

El 'new normal' serà diferent. Mentre el tràiler d'aquest nou drama ha començat fort, esperem que la resta de la pel·lícula es relaxi. No obstant, agafar un vol per veure família i amics només durant un cap de setmana potser ja no estarà a l'abast de tothom, el teletreball ha entrat a les nostres vides per quedar-s'hi, augmentarem les mesures d'higiene en espais on no ho havíem fet fins ara i donarem les gràcies per cada minut estirats a la *pelouse* sense la por a ser desallotjats.

LES LLAMBORDES DE LOUISE

Victor Solé

Plovia, com no, i el cel era una cúpula grisa plena de xirimiri i partícules d'emissions de CO2. M'havia despertat amb mala bava, altre cop, i sentia que cap dutxa calentona em podria salvar. N'estava tip, d'aquella ciutat, d'aquella terra, d'aquelles llambordes que, plenes d'aigua invisible però bruta i molesta, es convertien en un aspersionador d'aquella mateixa aigua.

—Una almoïna, jove, si us plau.

Em vaig quedar parat. No era una frase en francès o neerlandès, sinó en català. Vaig mirar la dona gran coberta de coloms. Era una pruna bruna d'ulls misteriosos i boca quasi invisible, vestida de blanc lluent. Asseguda sobre l'asfalt moll —o assecat per la seva presència?—, portava una gorreta vermella com la sang.

“Perdoni?”, vaig gosar.

—Doni'm una almoïna, si li plau.

Em va parlar en català? A l'avinguda Louise de Brussel·les, sota una pluja molesta, una zíngara perduda? No podia articular cap so, jo havia obert tant els ulls que en qualsevol moment podien sortir-me de les òrbites i sortir rodolant carrer avall com dues boletes entremaliades. La dona seguia mirant-me, potser fins i tot divertida perquè l'obès suós que tenia davant no sabia com reaccionar.

—Es diu Guillem, oi?

Encara no havia pogut treure la moneda de dos euros que volia donar-li. Vaig aconseguir dir que sí, que em deia Guillem, i que em sentia perdut i amoïnat per aquest sentiment estrany de pèrdua, una mena de sensibilitat nova que em regalava una lleugeresa tot i el greix dansaire que em cobria el cos. Ella em va somriure, la primera vegada que li veia les dents lluentos enmig del mar d'arrugues morenes. Es va posar de peu:

—És bona persona. Deixi la moneda. Aquest trasbals que sent se n'anirà de seguida, Guillem —i em va tocar l'avantbraç amb un afecte que encara em colpeix—. El més important ara mateix és que el patiment no ennuegui els que deixa enrere.

No podia entendre res del que em deia. Era cert que el trasbals (una mena de mala bava intestinal que em feia petar per dins però sense emetre ni sons ni olors) començava a desaparèixer, i era cert que, potser gràcies al seu toc, em vaig poder calmar una miqueta més. Per primer cop en un temps, que semblava ésser etern i menut, vaig sentir que una nova responsabilitat m'abraçava. La zíngara era tant alta com jo i tenia la gran sort que les gotes no la mullaven. Em va prémer l'avantbraç i em va portar lentament cap al pas de zebra que acabava de creuar. I allà jeia, hi era jo, la mateixa capsca escapçada i arrossegada pel tramvia 93, amb la música que seguia sortint dels auriculars, i amb expressió d'haver tingut un ensurt de mort.

—Això que veu portarà moltes conseqüències emocionals —em digué la dona—. Ara cal assegurar-se que els que deixa enrere complementin amb les pròpies memòries la seva vida.

Just al meu costat parava el pobre conductor del 93, intentant exculpar-se dins del xoc, i jo sentia pena i vergonya pel que li feia passar. Jo sentia el brunzit de la massa de persones que m'envoltava, com una mena d'abelles sordes que busquen cantar una mel que mai no podran produir. Esperava poder comprendre aquella escena.

—No hi ha res a entendre —va saltar la dona—. Guillem, quan aquestes coses passen, passen, i ja està, i ja no queda ni temps ni espai, tot és res, i tot és etern. Sí, ja sé, vostè hagués preferit morir a casa seva, gran, envoltat dels seus besnets i dels seus estimats, i hagués preferit arribar a veure més del que hi ha i hi haurà, i ho farà, però d'una altra manera.

Va arribar la policia, neguitosa i caòtica, amb les sirenes a tot drap, i després una ambulància, i aleshores un policia forçut va apropar-se al conductor del tram, que ara plorava desconsolat parlant de la seva filleta, i una senyora amb una bossa del Delhaize que li penjava del pols feia un vídeo amb el mòbil i una policia amb el cabell recollit en una cua de cavall se li va encarar, enfadada, que allò no ho havia de fer, deixi'm veure el seu carnet d'identitat, si ho torna a fer me l'emporto a comissaria, ai deixi'm, agent, i allò era el que creava aquella joguina que vaig ser, encara impressionada.

Després hauria de consolar molta més gent, moltes més persones traumatitzades per aquella escena. Després hauria de ser ambaixador de la paciència etèria dels

que saben que només poden solucionar la seva sobtada desaparició. Després seria després i abans, en una forma nova d'existència que encara avui, moment en què plasmo les meves memòries pòstumes que mai no seran conegudes, no puc comprendre del tot. Vaig decidir que començaria pel conductor del tramvia 93. M'hi vaig apropar. La zíngara em mirava amb orgull. Segurament pensava que era un bon alumne, i jo, que seguia sent el mateix entranyable orgullós, em donava la possibilitat de sentir-me el seu millor alumne.

“No pateixi, el perdono”.

Li vaig dir així, com qui demana una barra de pa. No sé si el pobre home em va sentir, però almenys es va calmar de seguida. No em va ni buscar amb la mirada. Senzillament va eixugar-se les llàgrimes i va continuar responent les preguntes del policia.